

Restriktionerna tas bort i ett farligt läge

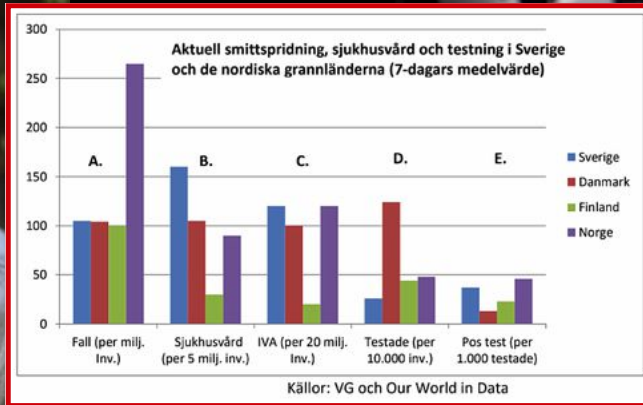
DEBATT

Debattchef: Per Zettermark. Adress: Expressen, 105 16 Stockholm. Telefon: 08-738 30 00. På nätet: expressen.se/debatt Twitter: ExpressenDebatt Facebook: Expressen Debatt E-post: debatt@expressen.se

FREDAG 10 SEPTEMBER 2021

LENA EINHORN
Med dr i virologi

FREDRIK ELGH
Överläkare och professor i virologi, Umeå universitet

TESTA FLER. Om restriktionerna nu lättas måste vi testa betydligt mer, smittspåra mer, använda mer smittbegränsande åtgärder som munskydd och eventuellt vaccinpass, och vaccinera fler unga, skriver debattörerna.

Foto: AGNETA ÅKESSON, IBL

Restriktionerna tas bort i ett farligt läge

■ ■ Vi befinner oss, trots de snart lättade restriktionerna mot covid-19, i ett mycket osäkert läge. Det är något som inte stämmer

Den 29 september lyfts de flesta kvarvarande coronarestriktionerna i Sverige. Och vid jämförelser av smittspridningen i de nordiska grannländerna förefaller vårt land just nu ligga relativt bra till. Antalet nya fall är, relativt folkmängd, i paritet med läget i Finland och Danmark, och endast en dryg tredjedel av den aktuella mycket höga siffran i Norge (A. i diagrammet). Detta representerar inte någon plötslig förändring. Sett över hela sommaren har Sverige nästan hela tiden legat lägst bland de nordiska grannländerna när det gäller antal nya diagnosticerade fall.

Men någonting i bilden stämmer inte. För när man i stället tittar på aktuella sjukhusinläggningar i covid-19 (B. i diagrammet), så ligger Sverige inte endast högst bland grannländerna, utan vi har nästan dubbelt så många inläggningar som Norge – trots att vi, relativt folkmängd, bara har en dryg tredjedel så många nya fall. Jämfört med Finland – som har ungefär lika många nya diagnosticerade fall som vi – så har vi just nu mer än fem gånger så många covid-patienter inlagda på sjukhus, relativt folkmängd. Även när det gäller Danmark

är relationen den omvända när man jämför fall och sjukhusinläggningar. Mönstret är något mindre dramatiskt när det gäller intensivvården, men ändå anmärkningsvärt (C. i diagrammet).

Hur ska vi förklara detta?

Att det kan förklaras med en fem-sex gånger mer generös sjukhus- och iva-inläggning i Sverige än i Finland är inte sannolikt. Inte heller av att Sverige av någon anledning skulle ha en svårare form av covid-19 än Finland, Norge och Danmark. Och uppenbarligen kan det inte bero på högre svenska smitttotal under sommaren, eftersom Sverige låg lägre än grannländerna också då. Förklaringen till diskrepansen måste ligga någon annanstans. Det rimligaste är att det har att göra med diagnosticeringen av nya fall – det vill säga att vi hittar betydligt färre av de smittade i Sverige än man gör i grannländerna.

Denna slutsats stärks när man tittar på hur mycket de olika länderna testar för viruset (D. i diagrammet). Sverige virus-

med bilden av Sveriges smitttotal. Vi kan inte ignorera verkligheten, skriver Lena Einhorn, Fredrik Elgh och Anders Vahlne mfl.

testar minst av alla länder i Norden – enligt senast publicerade data sex gånger mindre än Danmark, och bara drygt hälften så mycket som Norge och Finland.

Sverige har också en större andel positiva tester än Finland och Danmark, trots på papperet liknande smittspridning (E. i diagrammet).

Det tycks alltså som att vi än en gång har sjunkit till för låga nivåer av virustestning i Sverige, och att vi missar väldigt många nya fall av covid-19.

” Vi har all anledning att inte en lika vaksam och alert hållning som normmännen.

Vi befinner oss, trots de snart lättade restriktionerna, i ett mycket osäkert läge. Den smittsamma delvarianten har tagit över här; liksom i de flesta andra länder. Skolorna har just öppnat, och en mycket liten andel av svenska skolungdomar är vaccinerade. Det som har sett ut som ett relativt lugnt läge är med all sannolikhet inte det. Om vi just nu, relativt folkmängd, har dubbelt så många covid-inläggningar som Norge, så har vi sannolikt också en betydligt högre smittspridning än grannlandet.

Många vittnar om stora sjuktal i skolorna, om svårigheter att snabbt testa sig, och om en ökande passivitet när det gäller smittbegränsande åtgärder, inklusive testning.

I Norge beskrivs just nu smittspridningen som ”skenande”. Vi har all anledning att inte en lika vaksam och alert hållning som normmännen. Om restriktionerna nu lättas måste vi testa betydligt mer, smittspåra mer, använda mer smittbegränsande åtgärder som munskydd och eventuellt vaccinpass, och vaccinera fler unga. Vi kan inte ignorera verkligheten.

NELE BRUSSELAERS, docent i klinisk epidemiologi, Karolinska institutet
LENA EINHORN, med dr i virologi
FREDRIK ELGH, överläkare och professor i virologi, Umeå universitet
ÅKE GUSTAFSSON, med dr i virologi, tidigare chef för mikrobiologi och vårdhygien, Region Gävleborg och Region Uppsala
BO LUNDBÄCK, professor emeritus i lungsjukdomarnas kliniska epidemiologi, Göteborgs universitet
ANDERS VAHLNE, professor emeritus och fd chefsöverläkare i klinisk virologi, Karolinska institutet

MER DEBATT PÅ EXPRESSEN.SE/DEBATT

Även svenska kor är dåliga för klimatet

David Stenholz och Annika Carlsson
Kanyama svarar LRF om kostens betydelse.

Vanliga poliser borde tjäna över 50 000 kr

Det handlar om allas vår trygghet, skriver Polisförbundets ordförande Lena Nitz.

Anas Khalifa har en stor skuld till IS offer

Nu släpps den före detta hatpredikanten in i värmen, skriver Jiyan Behroz.

FÖLJ DEBATTREDAKTIONEN

Debattchef: Per Zettermark

MEJLA: debatt@expressen.se
@ExpressenDebatt
Expressen Debatt